

**“ZAMONAVIY FAN VA TALIM-TARBIYA:
MUAMMO, YECHIM, NATIJA”
ilmiy-amaliy onlayn konferensiya materiallari
(2020 yil 27 oktyabr)**

2020

“ZAMONAVIY FAN VA TALIM- TARBIYA: MUAMMO, YECHIM, NATLJA” ilmiy-amaliy onlayn konferensiya materiallari 2020. № 1.

Tahririyat raisi: Akramova G.R.

Tahririyat raisi o'rinbosari: Maxmudova D.B.

Tahririyat a'zolari:

«FAN VA TA'LIM»
MCHJ nashriyoti
Buxoro sh. DXXM
tomonidan 2020 yil 7
sentabrda 888701-son
royjasi raqami bilan
nashr qilindi

Akramova G.R. (pedagogika fanlari nomzodi, dotsent, BuxDU), Tilavova M.M. (pedagogika fanlari nomzodi, dotsent, BuxDU), Ro'ziyeva M.Yo. (Filologiya fanlari bo'yicha PhD., dotsent, BuxDU), Toshrova N.T. (pedagogika fanlari bo'yicha PhD. BuxDU), Karimova G.Q. (pedagogika fanlari bo'yicha PhD. TSHPXQTMOI), Aminova F.X. (pedagogika fanlari nomzodi, dotsent, Navoi DPI), Maxmudova D.B. (pedagogika fanlari bo'yicha PhD. Chirchiq DPI), Samarova Sh.R. (psixologiya fanlari nomzodi, dotsent, Chirchiq DPI), Narziyeva M. (Buxoro VPXQTMOI katta o'qituvchisi), Davronov I.E. (BuxDU katta o'qituvchisi), Akramova S.R. (BuxDU), Luqmonova S.G. (BuxDU)

Tarqatish hududi:
<http://interscience.uz/>
onlayn.

<u>Xaydarova M. D.</u> BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINI MEHNATGA AXLOQIY JIHATDAN TAYYORLASH	220
<u>Ro'zmetova Z.M.</u> TEKNOLOGIYA VA UNI O'QITISH METODIKASI MASHG'ULOTLARIDA BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING KASBIY VA REFLEKSIV TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHNING HARAKATLANTIRUVCHI KUHLARI	222
<u>Maxmudov Y. B.</u> BOSHLANG'ICH SINIF MEHNAT TALIMINING MAQSAD VA VAZIFALARI	225
<u>Yaqubova R. M.</u> KASBLAR TO'G'RISIDAGI BILIMLARNI SHAKLLANTIRISH METODIKASI	227
JISMONIY TARBIYA VA JISMONIY MADANIYAT	229
<u>Atabekov F. O'.</u> BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA JISMONIY HATTI-HARAKATLARNI MUSTAQIL EGALLASH KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH	229
<u>Rashidov K. K., Manzura X.</u> JISMONIY TARBIYA DARSLARIDA PEDAGOGIK TEKNOLOGIYALARINING QO'LLASH MASALALARI	231
<u>Toshpo'latov J. T., Rashidov K. K.</u> MAKTAB O'QUVCHILARI JISMONIY TARBIYASINING MAQSADI VA SPORT FAOLIYATIGA QIZIQISHNING MAZMUN-MOHIIYATI	234
<u>Mashrapova O. P.</u> JISMONIY TARBIYA O'QITUVCHILARINING AXBOROT TEKNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING O'RNI	235
<u>Xurramov E. E.</u> AJDODLARIMIZ BOLALARDA IJTIMOIIY SOG'LOM MUHITNI SHAKLLANTIRISH XUSUSIDA	236
<u>Ubaydilloyev D. H., Yoldoshov A.</u> MULTIMEDIYA VOSITALARIDAN JISMONIY MADANIYAT DARSLARIDA FOYDALANISHNING AXAMIYATI	238
<u>Abdullayev A. A.</u> JISMONIY TARBIYA DARSLARIDA INNOVASION TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH	239
<u>Xayitova N. B M Tilavova</u> BOSHLANG'ICH SINIF TEKNOLOGIYA DARSLARINI TASKIL QILIB UTKAZISHDA INTRFAOL USULLARDAN FOYDALANISHNING YO'L VA USULLARI	241
<u>Sharopiva Z. T. M. Tilavova</u> TA'LIMDA GENDER TENGLIK VA FARQLARNI INOBATGA OLISHNING MUHIM JIHATI	243
<u>Dilova N. G., Raxmatullayeva N. K.</u> BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARI BILIMINI BAHOLASHDA PIRLS TADQIQOTLARIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	244
<u>Davronova D.S.</u> OILADA YOSHLAR IJTIMOIIY FAOLLIGINI TARBIYALASHNING MA'NAVIY ASOSLARI	246
<u>Do'stov B. A.</u> BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARI JISMONIY TARBIYASINING IJTIMOIIY-RUHIY ASOSLARI	247
<u>G'afurova M. Yu.</u> JISMONIY TARBIYA O'QITUVCHISIGA QO'YILADIGAN KASBIY TALABLAR	249
<u>Nurullayev A. R.</u> BOLALARNI JISMONIY TARBIYALASHDA XALQ VA MILLIY O'YINLARDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI	250
<u>Narzullayev F. A.</u> 15-16 YOSHLI VOLEYBOLCHILARNING TEZKORLIK KUCH SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH ORQALI MA'NAVIY VA AXLOQIY TARBIYALASH	251
<u>Kadirov Sh. N.</u> O'QUVCHINI SPORTGA QIZIQISHINI OSHIRISH SABAB VA MOTIVLARI	252
<u>Fatullayeva M. A.</u> SPORT RIVOJLANISH, HAR TOMONLAMA TARBIYALASH VA HAYOTIIY TAJRIBAGA TAYYORLASH VOSITASI SIFATIDA	253

jarayon negizi ham yoshlarning g'oyaviy –siyosiy, ijtimoiy ongini boyitishga qaratilgan bo'lishi maqsadga muvofiq.

Bugungi kun yoshlarini "o'tmishning ertaklari" bilan tarbiyalash ancha mushkul, chunki akseleratsiya davrida ulg'ayayotgan bugungi avlod "real voqealarga asoslangan" ma'lumotlarga tayanadi. Shunga javoban biz oiladanoq yoshlar ijtimoiy faolligini oshirishga jiddiy e'tibor qaratishimiz lozim.

Buning uchun oilada tashkil etilgan ta'lim tarbiya jarayonida qo'yidagi ustuvor yo'nalishlarga e'tibor qaratish muhim pedagogik ahamiyat kasb etadi:

oilada sog'lom turmush tarzini tarkib toptirish;

bolalarga ta'lim berish, ularni tarbiyalash va kamolga yetkazish sifatini oshirish;

oilalarda sog'lom ma'naviy-ahloqiy muhitni shakllantirish, bolalarni tarbiyalash uchun munosib shart-sharoitlar yaratish;

Tajriba va kuzatishlarimiz asosida shu narsaga amin bo'ldikki, mazkur ustuvor yo'nalishlar zahirida yoshlar ijtimoiy faolligining to'rtta tarkibiy komponentlari:

-yoshlarda globallashtirish jarayoni talablariga mos ijtimoiy-siyosiy faollikni shakllantirishga;

-umuminsoniy va milliy demokratik qadriyatlarga sodiqlik asosida zamonaviy keng dunyoqarash va bag'rikenglikni rivojlantirishga;

-ma'naviy-ma'rifiy tarbiya negizida yoshlarda mafkuraviy immunitet va milliy o'zlikni anglashni shakllantirishga;

-kreativ tadbirkorlik tafakkurni tarbiyalash zahirida fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishga erishiladi.

Xulosa qilib aytganda, oilalarda sog'lom ma'naviy-ahloqiy muhitni shakllantirish, bolalarni tarbiyalash uchun munosib shart-sharoitlar yaratishda jamiyatdagi barcha institutlar ya'ni, oila, ta'lim muassasalari, tegishli vazirlik va idoralar, fuqarolik jamiyati institutlari ham faol ishtirok etishlari talab etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-son Farmoni. – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to'plami, 2017, 6-son, 70-modda

2. Tillayeva G. Ijtimoiy muhit va yoshlar tarbiyasi. – Toshkent: Falsafa va huquq in-ti, 2009. - 166 b.

3. Pedagogik atamalar lug'ati. / O'zbek, rus, ingliz tillarida/ O.Musurmanova va boshqalar. T.: "TURON – IQBOL", 2019.844

BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARI JISMONIY TARBIYASINING IJTIMOIIY- RUHIY ASOSLARI

Do'stov Baxtiyor Akmalovich

Buxoro davlat universiteti jismoniy madaniyat fakulteti o'qituvchisi

O'zbek xalqining ming yillar davomida yaratgan, avloddan-avlodga o'tib kelayotgan ijod boyliklarini to'plash, o'rganish, bu boy hazinalar asosida yosh avlodni ma'naviy boy, axloqiy pok, jismoniy barkamol qilib tarbiyalash bugungi kunning dolzarb masalalaridan biridir. Ayniqsa, O'zbekiston mustaqillikka erishgandan so'ng milliy qadriyatlarimiz, an'analarimizga bo'lgan e'tibor yanada kuchaydi. Bu hayotning hamma jabhalarida turli darajada o'zini namoyon eta boshladi, jumladan tarbiyaning asosiy qismlaridan biri jismoniy madaniyatda ham. «Jismoniy tarbiya, - deyiladi O'zbekiston Respublikasining «Jismoniy tarbiya va sport to'g'risidagi qonunida, - O'zbekiston Respublikasining «Jismoniy tarbiya va sport to'g'risidagi qonunida, - O'zbekiston Respublikasi xalqlar milliy madaniyatining ajralmas qismi, jismoniy va madaniy, ma'naviy kamolotining muhim vositasi» ekanligi ta'kidlanadi.

Tarbiya doimo jamiyat uchun muhim vazifani bajargan va kishilarning turli avlodlari o'rtasidagi aloqa va vorislikni amalga oshirgan tarbiyaning o'z maqsadi va vazifalari, mazmuni, shakli va usullari bo'yicha davrlarosha o'zgarib borgan. Bu o'zgarishlar kishilar o'rtasidagi munosabotlar bilan chambarchas bog'liq. Shundan kelib chiqib, tarbiyada Vatan himoyasiga tayyor, mehnatga ijtimoiy faoliyatga, hayotga har tomondan rivojlangan komil insonni tarkib toptirishga e'tibor berish kerak. Jismoniy ma'daniyat tarbiya jarayonida bu vazifalarni muvaffaqiyatli hal etish uchun tarbiyaning bir-biri bilan o'zaro bog'langan har birining mazmuni, vositalari, shakl va usullarining o'ziga xos xususiyatlarini tushunish kerak bo'ladi. Bizning ilmiy tadqiqot ob'ektimiz bo'lgan xarakatli va milliy o'yinlarida umum ta'lim muassasasi tayyorlov guruxi bolalarining jismoniy sifatlarini tarbiyalashda ham ana shu o'ziga xosliklarni hisobga olish zarurligi kelib chiqadi. Pedagogikada qabul qilingan yosh davrlaridan biz uchun eng muhimi 7-9 yoshidagi bolalar. Har bir yosh guruhiga jismoniy va ruhiy rivojlanishining muayyan darajasi mos keladi.

7-9 yoshidagi bolalarning xususiyatlari. Kichik maktab yoshida o'qish bolaning butun hayot tarzini o'zgartiradi va unga yangi talablar qo'yadi. Chunki bog'cha yoshida bolalarda, asosan nutqining rivojlanishiga, ahloq me'yorlarining shakllanishiga asosiy e'tibor beriladi. Ularni tarbiyalashda maxsus tashkil etiladigan o'yin faoliyati katta o'rin tutadi. Bolaning rivojlanishi uchun didaktik ta'lim beruvchi va jamoa bo'lib birgalikda harakat qilishga o'rgatuvchi o'yinlardan foydalaniladi.

7-9 yoshida organizmning umumiy yetilishi fonida bolalarning harakat sohasi jadal rivojlanadi. Bu davr sport bilan, jismoniy madaniyat bilan faol shug'ullanish uchun juda qulaydir.

Mana shu jihatdan bolaning aynan shu xususiyatlarni rivojlantiruvchi xarakterli va milliy o'yinlaridan foydalanish tarbiyada ko'zlangan maqsadga yetish imkonini tezlashtiradi.

Jismoniy rivojlanishning jadalligi skeletning tez o'sishi, umurtqa pog'onasini bukikligining shakllanishi, yurak, tomir tizimining rivojlanish xususiyatlari va boshqalar bolaning oqilona tashkil etilgan va butun hayot rejimini talab etadi.

Turli yoshdagi har xil jinsdagi bolalar ruhiyatining rivojlanishi, o'zgarishlari, ularning axloqiy va jismoniy kamol topishiga ijobiy ta'sir qiladigan omillar, shart-sharoitlarni bilish, ulardan unumli foydalanish xozirgi kunlarda o'qituvchilar, jismoniy madaniyat mutaxassislari uchun nihoyatda zarur bo'lib qoldi.

Har bir yosh davrining ruhiy xususiyatlarini hisobga olgan holda jismoniy madaniyat darslarini olib borish orqali bolalar ongiga, ruhiga ta'sir o'tkazish o'z vaqtida o'z-o'zini anglashni vujudga keltiradi. Bolada o'zini anglash tuyg'usi qancha erta uyg'onsa, shaxsiy nuqtai nazar, o'z huquqini his etish, o'zining aqliy va jismoniy imkoniyatlarini baholash shunchalik tez paydo bo'ladi.

Boladagi e'tiqod, muomala, muloqot, mustaqil xulq - atvorni shakllantirish, ulardagi tashabbuskorlik hamda to'siqlarni yengishga intilishni jismoniy madaniyatda milliy xalq o'yinlari orqali xam tarbiyalash mumkin, bunda ularga yosh psixologiyasi xussiyatlaridan kelib chiqqan holda ruhiy turtki berish maqsadga muvofiqdir.

Harakatli va milliy o'yinlarining bolalarning ruhiy jihatdan kamol toptirishda ahamiyati ulkan. Umuman, o'yinlarning ahamiyati haqida ko'pchilik ruhshunoslar va pedagoglar qimmatli fikrlarni aytib ta'kidlab o'tishgani ma'lum. Eng sodda ruhiy jarayonda eng murakkab ruhiy jarayongacha hammasining eng muhim jihatlarni shakllantirishda o'yinlar katta rol o'ynashini jahon psixologlari ham turli davrlarda tur-licha yo'llar bilan isbotlab berishgan.

O'yinlar bolalar uchun voqe'likni aks ettirish vositasidir. Bu voqe'lik bolani qurshab turgan voqe'likdan ancha qiziqarli. O'yinning qiziqarliligi, uni anglab yetishning osonligidadir. Kattalar xayotida faoliyat, xizmat, yumush qanday ahamiyatga ega bo'lsa, bolalar hayotida ham o'yin xuddi shunday ulkan ahamiyat kasb etishi mumkin.

O'yin mazmunining rivojlanishi bolaning kattalar hayoti va faoliyatining mohiyatiga chuqurroq kirib borishida, atrofdagi voqea-hodisalarga munosabatining o'zgarishida, shuningdek, o'yin mazmuni ham syujeti shart-sharoit va jamiyat a'zolari turmushining tobora to'g'ri aks ettirishida ko'rinadi. Shuning uchun bolalarda o'yin qobiliyatining o'sishi o'z-o'zicha yuzaga kelmaydi, balki kattalarning, tarbiyachilarning ta'siri natijasi atrof muhit bilan tanishish, sayrlar uyushtirish, shaxslar aro munosabatlarning mohiyatini tushuntirish va hokazolar natijasida amalga oshadi.

Katta kishilar hayoti va faoliyatining o'rmini bosuvchi narsalar ularni harakatini umulashgan xolda ifodalashning moddiy tayanchi hisoblanadi. Shunday ekan, o'yin faoliyatida bola harakatini rivojlanishi o'yin mazmuniga ko'proq bog'liqdir. Chunki bolaning hatti-harakati qanchalik icham va umumlashgan bo'lsa, ular kattalarning faoliyati mazmunini aks ettirishda shunchalik yiroqlashadi. Binobarin, u odamlarning narsalarga va bir-birlariga munosabatini amalda bajarishga o'tadi va shuning uchun narsalar bilan harakat qilishda kattalarning munosabatlarini to'g'ri ifodalashga intiladi.

Har qanday o'yinning va o'yin faoliyatining diqqat markazida bola kattalarning faoliyati va o'zaro munosabatini, muomalasini o'ziga xos tarzda aks ettirishi, takrorlashi imkoniyati turadi. Shunga ko'ra o'yin ijtimoiy axamiyat kasb etib, bolada insoniyat tomonidan asrlar davomida yaratilgan qimmatli bilimlar, amaliy ko'nikmalar, malakalar va odatlarni, xalqning ijodiy boyliklarini o'rganishga imkoniyat yaratiladi, oqibatda uni shaxslar aro muloqotlarning mohiyatiga olib kiradi.

Bolaning ruhiy o'sishida o'yinning ahamiyati. Bolalarda harakatning o'sishida o'yinning ta'siri xaqida gap borganida avvalo shuni aytish kerakki, birinchidan, o'yin tashkil qilishning o'ziyoq bolaning karakterini o'stirish va takomillashtirish uchun eng qulay shart-sharoitlarni yaratadi. ikkinchidan, o'yinning bola harakatiga ta'sir etishining sababi va xususiyati shuki, harakatning murakkab ko'nikmalarini sub'ekt aynan o'yin paytida emas, balki bevosita mashg'ulotlar orqali o'zlashtirishadi. O'yinning keyinchalik takomillashuvi barcha jarayonlar uchun eng qulay shart-sharoitlarni vujudga keltiradi. Shu boisdan o'yin faoliyati hatti-harakatini amalga oshirish vositasidan bolaning faolligini ta'minlovchi mustaqil maqsadga aylanadi. Negaki, o'yin sub'ekt (bola) ongining dastlabki ob'ekti darajasiga o'sib o'tadi. Bola muayyan xususiyatga ega bo'lgan o'yinni tanlaydi, shu bilan birga u yoki bu o'yin orqali kattalarga xos qat'iy yurish-turishni ongli ravishda ijro etishga intiladi, shunday ekan, o'yin mazkur bola uchun eng zarur faoliyatga aylanib boradi va yangi shakldagi

harakatlarni takomillashtirish, ularni anglagan esda tutish ehtimoli yaqqol voqe'likka aylana boshlydi. Mazkur harakatlarni egallash bolada jismoniy mashqlarni, xalq o'yinlarini ongli ravishda bajarish imkoniyatini vujudga keltiradi.

Bolaning o'yinlar shart-sharoitidan kelib chiquvchi ongli maqsadi harakatlarini bajarish kezida o'z ifodasini topadi va uning o'z oldiga qo'ygan maqsadi esda olib qolish va esda tutish jarayonlariga aylanadi.

Bolalar darsining boshqa shakllariga nisbatan o'yinlarda ko'proq so'zlashni eslab qolish va esda tutish imkoniyatiga ega bo'ladilar, bu esa ixtiyoriy xotira xususiyatini chuqurroq ochishga yordam beradi. Bundan esa shunday xulosa kelib chiqadi.

O'yin bola tomonidan ma'lum rol tanlash va uni ijro etish jarayoni bo'lib, birtalay axborotlarni eslab qolishni talab qiladi.

Shu boisdan personajning nutq boyligini egallash, hatti-harakatini takrorlashdan iborat ongli maqsad bolada oldinroq paydo bo'ladi va oson amalga oshadi.

O'yin faqat bilish jarayonlarini takomillashtirib qolmay, bolaning hulq-atvoriga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Maktabgacha yoshdagi bolalarda ham, boshlang'ich sinf o'quvchilarda ham, yuqori sinf o'quvchilarida ham o'z xulqini boshqarish ko'nikmalarini o'yinlar orqali ham tarkib toptirish mumkin. Chunki biror maqsadga yo'naltirilgan mashg'ulotga nisbatan milliy xalq o'yinlarida xulq ko'nikmalarni oldinroq va osonroq egallash mumkin. Ayniqsa, bu omil 7-9 yoshdagi bolalarda yosh davrining xususiyati sifatida o'zining yorqin ifodasini topadi. Katta maktab yoshdagi bolalarda o'z xulqini o'zi boshqarish ko'nikmasi o'yin faoliyatida ham boshqa sharoitlarda ham qariyb baravarlashadi. Ba'zan ular ayrim vaziyatlarda, masalan; musobaqa paytida o'yindagiga qaraganda yuqoriroq ko'rsatkichga erishishlari ham mumkin.

O'yin va o'yin faoliyati bolada o'z xulqini boshqarish ko'nikmalarini shakllantirish uchun muhim ahamiyat kasb etadi.

Bolaning aqliy o'sishi bilan bog'liq holda narsalarni yangi nom bilan atashda yoki yangicha nomlash holatidan kelib chiqib, sub'ekt o'yin paytida faol harakat qilishga urinadi. Chunki u moddiy narsalarga asoslangan harakat rejasidan tasavvur qilinayotgan, fikr yuritilayotgan jismlar mohiyatini aks ettiruvchi harakat rejasiga o'tadi. Bola jismlarning moddiy shaklidan birdaniga xayoliy ko'rinishiga o'tishida unga tayanch nuqtasi bo'lishi kerak, vaholanki, shunday tayanch nuqtasi vazifasini o'tovchi narsalarning aksariyatidan o'yinlarda bevosita ob'ekt sifatida foydalanish mumkin.

Xalq o'yinlari faoliyatida mazkur jismlar qandaydir alomatlarini aks ettiruvchi sifatida emas, balki ana shu tayanch narsalar to'g'risida fikrlash uchun xizmat qiladi, shuningdek, tayanch nuqtasi harakatining yaqqol narsalar bilan bog'liq jihatini aks ettiradi. Narsa bilan o'yin harakatlarining takomillashuvi harakat shakli, xususiyati, bosqichi, u kabilarni qisqartirish va umumlashtirish xisobiga amalga oshiriladi. O'yin harakatlarining qisqarishi va umumlashuvi ularning aqliy ko'rinishidagi mantiqan izchil, shaklga o'tishning asosini tashkil qiladi.

JISMONIY TARBIYA O'QITUVCHISIGA OO'YILADIGAN KASBIY TALABLAR

G'afurova Mohira Yunusovna

Buxoro davlat universiteti jismoniy madaniyat fakulteti o'qituvchisi

Sog'lom avlodni voyaga yetkazish, yoshlarga ta'lim-tarbiya berish bog'chada boshlanib, maktabda sekin-asta jiddiylashib boradi. Aynan shu davrda jismoniy tarbiya faniga qiziqtirish orqali bolada jismoniy madaniyat shakllantiriladi. Tabiiyki, bu jarayonni qanchalik to'g'ri tashkil etish jismoniy tarbiya o'qituvchisining bilim va mahoratiga bog'liq. Xo'sh, bugungi kun talabiga javob beradigan jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi qanday bo'lishi kerak?

Jahon tajribasida mazkur fanga shunchaki mashg'ulot o'tkazish emas, balki butun boshli tizim sifatida qaralgani bois mutaxassisga ham qator talablar qo'yiladi. Yevropada jismoniy tarbiyadan dars beradigan o'qituvchi nafaqat sportchi va pedagog, balki tibbiy malakaga ega, bolalarni yaxshi tushunadigan psixolog ham bo'lishiga e'tibor qaratiladi. U o'quvchilarni darsga qiziqtirishi, ular bilan muloqotda sabrli, ba'zan talabchan va qattiqqo'l bo'lishi talab etiladi. Pedagog ham sport ustasi, ham sog'lom inson sifatida bolalarga namuna bo'lishi kerak.

Respublikamizdagi maktablar misolida jismoniy tarbiya darslari sifati va fan o'qituvchilarining malakasini tahlil qilsak, afsuski, ularning aksariyati talabga javob bermasligini ko'ramiz. Darslarning ko'pi shunchaki, xo'jako'rsinga o'tilayotgandek.

O'quvchilarning barchasidan formada bo'lishni qat'iy talab qilgan o'qituvchi bolalarning oldiga bitta to'p tashlaydi-yu, 45 daqiqa o'z ishlari bilan mashg'ul bo'ladi. Yoki o'quvchilar bilan «kelishgan» holda, darsni «offsayd»ga chiqaradi. Achinarlisi, bundan o'qituvchi ham, o'quvchilar ham mamnun. Qolaversa, ko'pchilik o'ylaganidek - jismoniy tarbiya fani shataloq otib yugurish, to'p o'ynatish degani emas, ushbu fanni o'tishdan